

Budget 2025

– Obunden Samlings prioriteringar

Obunden Samlings skuggbudget 2025

”Trappan skall sopas uppifrån och neråt”

Vi **ÄR** alternativet!

Budget 2025

– Obunden Samlings prioriteringar

Att göra en skuggbudget utan den tjänstemannaorganisation som stöder den nu sittande regeringskoalitionen är inte helt enkelt. Som första åländska oppositionsparti någonsin har dock Obunden samling nu skapat en skuggbudget som utgår från det budgetförslag som regeringen Sjögren II har lagt fram.

Skuggbudgeten görs för att tydliggöra vår politik för det fall att vi skulle få det inflytande som vi strävar efter. Till vissa delar har vi inte haft tillräcklig insyn i Sjögren II budgetförslaget och vi har då låtit siffrorna vara orörda. Detta skall inte anses som ett godkännande från vår sida. Exempelvis ÅHS har vi utestängts ifrån och det är således svårt att göra andra iakttagelser än att organisationens penningförvaltning fortsättningsvis verkar ha svårt att få ränta på överskottslikviditet.

Skuggbudgeten från Obunden Samling (Obs) för Ålands budget 2025 innehåller flera viktiga prioriteringar och budgetjusteringar med fokus på att minska offentliga kostnader och omfördela resurser inom olika politikområden.

Här är några huvudpunkter:

Lagtinget och landskapsregeringen

Föreslås sänkta arvoden för lagtingsledamöter och regeringsmedlemmar, inklusive avskaffande av ersättersystemet och minskade resekostnadsersättningar, vilket beräknas spara betydande summor.

Jämställdhet och integration

Kostnaderna för jämställdhetsfrågor flyttas till ombudsmannamyndigheten, och integration främjas genom lokala initiativ så som Ålandsalmanackan istället för mångkulturell almanacka.

Hållbarhet och mediekostnader

Minskning i finansiering till strategiskt hållbarhetsarbete och TV4-sändningar för att minska mediaskatten, med argumentet att offentliga medel ska användas mer effektivt.

Ekonomiska initiativ

Skatteundantagsutredning planeras för att gynna företagens tillväxt, samt en näringslivsportal för att underlätta företagsinformation. Vi avser återkomma med förslag på kommunskatterättslig reform.

Social- och miljöskydd

Ökade medel för bostadsbidrag och stöd inom socialvården; utökad skyddsstatus för vissa kultur- och naturvärden, samt förändringar i hälso- och sjukvårdsstöd.

Utbildning och kultur

Omfördelning av penningautomatmedel för att stärka lokala kulturinitiativ och revidering av barnomsorg och hemundervisningsstöd för ökad tillgänglighet.

Budget 2025

– Obunden Samlings prioriteringar

Infrastruktur

Kostnadsminskning genom att upphöra med vissa trafiklinjer, förbättrad resursallokering i skärgårdstrafiken och avslutande av projekt för elektrifiering av Töftö linfärja.

Inverkan på budgeterat underskott

Totalt innebär förslaget en nettobesparing på ca 4,4 miljoner euro jämfört med landskapsregeringens budgetförslag.

Övriga kommentarer

I Sjögren II budgetförslaget uppgår underskottet till ca. 29 meur på sista raden medan årsbidraget, dvs. resultatet före avskrivningar uppgår till -19 meur. Sannolikt är regeringens budgetförslag onödigt negativt med beaktande av följande:

Regeringen i Finland räknar med ca. 6 meur högre avräkning och skatteavräkning jämfört med det åländska budgetförslaget.

Förverkligandet uppnår som regel inte 100 %. Kostnadseffekt ca. 5 meur.

Lotteriskatten för 2024 (ingår i skatteavräkningen) stiger till normal nivå, alltså från 5 till 12 %. Effekt ca. 5 meur.

Ca 7 meur av budgetbelastningen kommer från internhyror till landskapets fastighetsverk vars kostnader och interna avkastningskrav bör bli föremål för en rejäl genomgång. Fastighetsverkets personalkostnader har under perioden 2016-2023 stigit med 41 % medan den allmänna förvaltningens motsvarande kostnader stigit med endast 15 %.

Uttaget från Ålands pensionsfond är onödigt lågt. Ett maximalt uttag på 75 % av pensionskostnaderna skulle innebära minskad budgetbelastning med drygt 6 meur. Pensionsfondens långsiktiga avkastning borde rimligtvis kunna ökas med åtminstone 1 % årligen. Dess ansvarstäckning är i överkant.

Budget 2025

– Obunden Samlings prioriteringar

Lagtinget / politikområde 1:

Vi politiker måste föregå med gott exempel och visa att vi är beredda att städa den offentliga ekonomin uppifrån och ner. Således föreslås inbesparingar på den politiska organisationen enligt följande.

De totala inbesparingarna per år enbart genom minskade kostnader för politiker uppgår till 800 000 euro på årsbasis. Övriga besparingar inbringar 40 000 euro per år.

100 Lagtinget

10100 Lagtinget, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	200			
Kostnader	-2 377 136	-2 694 000		-2 034 000
Anslag netto	-2 376 936	-2 694 000		-2 034 000

Ersättersystemet avskaffas och lagtingsledamöternas arvoden sänks med 10% vilket leder till en besparing om 550.000 euro per år. I tillägg till detta slopas den skattefria kilometerersättningen till lagtingsledamöterna vilket inbringar 20.000 euro. En ny lagstiftning tas fram som även binder arvodesförhållandet till landskapsregeringens ministrar. Se politikområde 2 / Regeringskansliet.

11210 Östersjösamarbete, BSPC, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-16 070	-30 000		-60 000
Anslag netto	-16 070	-30 000		-60 000

Momentet sänks med 20.000 euro. Momentet är trots denna sänkning en fördubbling från föregående år.

11220 Dispositionsmedel(RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-46 873	-110 000		-60 000
Anslag netto	-46 873	-110 000		-60 000

Momentet sänks med 20.000 euro. Det är fullt tillräckligt med 60.000 euro i representationskostnader.

Budget 2025

– Obunden Samlings prioriteringar

Landskapsregeringen / politikområde 2:

Inbesparingar på den egna verksamheten är av stor vikt, att leda genom exempel är sunt.

210 Regeringskansliet

20010 Landskapsregeringen, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	1678			
Kostnader	-870 569	-953 000		-784 000
Anslag netto	-868 891	-953 000		-784 000

Landskapsregeringens arvoden binds till lagtingsledamöternas arvoden i enlighet med följande koefficienter: Lantrådet 1,75x, Vice lantrådet 1,55x, Ministrarna 1,45x vilket leder till en inbesparing om 230.000 euro per år. Ny lagstiftning på området tas fram och arvodena justeras sedan årligen att följa eventuella förhöjningar i enlighet med tjänstekollektivavtalet.

22000 Främjande av jämställdheten, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-67 424	-95 000		-16 000
Anslag netto	-67 424	-95 000		-16 000

Ansvaret för jämställdhetsfrågor flyttas till Ålands ombudsmannamyndighet som de senaste åren fått stor utvidgning av personalstyrkan. Alternativ till våld fortsätter att finansieras från momentet.

22500 Främjande av integration (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-40 632	-79 000		-54 000
Anslag netto	-40 632	-79 000		-54 000

Den mångkulturella almanackan utgår och ersätts av Ålandsalmanackan. Ålandsalmanackan tar upp olika skeenden ur Ålands historia, kultur, natur och nutid. Den syftar till att främja förståelsen för Åland som samhälle och självstyrelsens vikt samtidigt som den välkomnar nya medborgare till vårt samhälle och bidrar till ökad förståelse för Ålands plats i världen.

Budget 2025

– Obunden Samlings prioriteringar

26003 Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-133 289	-155 000		
Anslag netto	-133 289	-155 000		

Det strategiska hållbarhetsarbetet har spelat ut sin roll. Det har skapats mål och färdplaner som landskapet har att förhålla sig till. Undersökningar kring hur det går med hållbarhetsarbetet på Åland kan beställas separat med 5 års mellanrum. I tillägg till denna kostnad är arbetet med hållbarhetsmål i förvaltningen mycket resursintensivt och svårsmätbart. Den kostnaden är svår att uppskatta men påverkar hela förvaltningen utan att konkreta resultat uppkommer. Vi ska använda våra begränsade ekonomiska medel till att faktiskt sänka våra utsläpp och sluta sätta pengar på att utreda. Hållbarhet är en redan välarbetad princip i hela förvaltningen och tillämpas fortsättningsvis.

27000 Radio- och TV-verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	1852			
Kostnader	-439 869	-430 000		
Anslag netto	-438 017	-430 000		

TV4 har förändrats mycket sedan Åland bestämde sig för att köpa in sändningsrättigheter och sättet som ålänningar konsumerar media har även det förändrats i grunden. TV4 är vidare en kommersiell TV kanal som samhället inte bör understöda då sparbetning åläggs samtliga verksamheter.

Den som vill se TV4 har all möjlighet att betala för det och därmed själv stå för kostnaden. En skyndsam lagstiftningsprocess inleds för att minska mediaskatten med summan motsvarande 2025-års kostnad för återsändningsrättighet.

82200 Datainspektionen, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	1852			
Kostnader	-130 072	-235 000		-200 000
Anslag netto	-130 072	-235 000		-200 000

Datainspektionens kostnader har ökat kraftigt de senaste åren och behöver spara precis som övriga samhället. Nuvarande hemsida bibehålls och uppdateras.

Budget 2025

– Obunden Samlings prioriteringar

Finansavdelningen / politikområde 3:

Extra anslag planeras att sökas från Ålandsdelegationen för byggandet av ett nytt, modernt och framtidssäkrat centralsjukhus på Åland.

Systemet med internhyror mellan landskapet och Fastighetsverket skall ses över. Fastighetsverket har i dagsläget en egen arkitekt. Tjänsten bör avslutas och tjänsterna köpas från den privata marknaden vid behov. Landskapets, och därmed även Fastighetsverkets, fastighetsbestånd bör utredas och behovsanalyseras för att optimera fastighetsbeståndet. Lagen om fastighetsverket bör ses över för att eventuellt minska administrationskostnaderna.

300 Allmän förvaltning

30010 Finansavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	203 685	250 000		196 000
Kostnader	-2 722 767	-3 215 000		-3 293 000
Anslag netto	-2 519 082	-2 965 000		-3 097 000

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) ges i uppdrag att prioritera en utredning av skatteundantagets betydelse för det åländska samhället. Medel finns anslaget under moment 30010 Finansavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet (RA). Utredningen skall nyttjas i framtida beslut och vägval i arbetet med att motarbeta den växande byråkratin, vilken i dagsläget försvårar företagets tillväxt.

Avdelningen avser att inleda en effektivisering av den egna verksamheten genom ett byte av system för lön. Syftet med övergången är digitalisering, effektivisering och efter implementering en minskning av antalet tjänster vid avdelningen. En jämförelse med Mariehamns stad indikerar att 5-7 tjänster kan inbesparas.

För att påverka EU:s arbete med den nya tullkodexen planeras att anlita en lobbyist i Bryssel för att påverka beslutsfattandet i ett tidigt stadie. Om lobbyistarbetet bedöms nå resultat kan en fortsättning ske även under kommande år.

Ett arbete inleds för att diskutera övertagandet av myndighetsrollen för skattegränsadministration från tullen. Syftet är att få kontrollen över byråkratin och därmed lättare kunna hantera och hitta lösningar på densamma.

Momentet utökas med 60.000 euro i jämförelse med landskapsregeringens budgetförslag.

Budget 2025

– Obunden Samlings prioriteringar

934000 Övriga finansieringsinvesteringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	-444 232	-1 000 000		

Det av landskapsregeringen föreslagna kapitaltillskottet stryks med motivering att Kraftnät Åland redan har en stark kassa som skall nyttjas före nya kapitaltillskott sker. Således en inbesparing på 1.000.000 euro i jämförelse med landskapsregeringens budgetförslag.

330 Landskapsandelar och stöd till kommunerna

33000 Landskapsandelar och stöd till kommunerna (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-24 156 445	-25 830 000		-28 037 000
Anslag netto	-24 156 445	-25 830 000		-28 037 000

Föreslås att kompensationsbeloppet för förlust av skatteintäkter på grund av vissa avdrag för skatteåret 2025 bibehålls på nuvarande nivå. Detta innebär en utökning av anslaget på 670.000 euro i jämförelse med landskapsregeringens budgetförslag.

350 Penningautomatmedel

I budgetmomentet ingår ett extra uttag om 5.000.000 euro från penningautomatmedlen. Föreslås att en ny fond inrättas för att trygga föreningarnas verksamhet i framtiden och 2.000.000 euro av de medel som tas ut som extra uttag överförs till densamma. Fondens förvaltning kan hanteras inom ramen för pensionsfondens verksamhet och en möjlighet till samarbete med en eller flera banker verkställa på Åland utreds.

Gällande moment 51700 – se politikområde 5.

Budget 2025

– Obunden Samlings prioriteringar

Social- och miljöavdelningen / politikområde 4:

Inom ramen för social- och miljöavdelningen genomförs stora satsningar på naturskydd och bevarandet av kulturmiljöer för framtida generationer. Vårt miljö- och kulturarv är synnerligen skyddsvärt och bör behandlas därefter. Norrhavet föreslås ånyo upptas som UNESCO världsarv och skyddandet av Bogskär bevaras för att verkställa landskapets långsiktiga målsättning för området.

En översyn av lagstiftning som berör närståendevårdare för att förbättra deras ekonomiska situation jämlikt över Åland genomförs under året. Alternativa möjligheter till avlastning utreds och förslag på en flexibel avlastning presenteras.

415 Kommunernas socialvårdsområde

41500 Kostnadsbaserade landskapsandelar och stöd inom socialvårdsområdet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-9 185 870	-9 807 000		-10 720 000
Anslag netto	-9 185 870	-9 807 000		-10 720 000

Kommunernas socialtjänst (KST) belastas hårt av förändringar som genomförs, eller planeras att genomföras av landskapsregeringen.

Anslaget utökas med 200.000 euro i jämförelse med landskapsregeringens budgetförslag.

Denna summa motsvarar den kostnad som drabbade KST i samband med reformen av bostadsbidragen från riksregeringen.

420 Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter

42000 Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter, överföringar

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-30 000	-30 000		
Anslag netto	-30 000	-30 000		

Det särskilt riktade stödet till Kumlinge apotek utgår med motivering att verksamheten bör bedrivas på affärsmässiga grunder. Anslaget minskas med 30.000 euro i jämförelse med landskapsregeringens budgetförslag.

Budget 2025 – Obunden Samlings prioriteringar

84810 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader				
Anslag netto	-1 987 466	-2 253 000		-2 042 000

En summa om 250.000 euro sparas genom att de tre tjänster som existerar idag vid ÅMHM som enbart arbetar med den storskaliga havsbaserade vindkraften utgår. Även budgeterade konsulttjänster utgår.

Budget 2025

– Obunden Samlings prioriteringar

Utbildnings- och kulturavdelningen / politikområde 5:

500 Allmän förvaltning

Avses att upphäva landskapslagen om bildningsförbund (2009:54) med syfte att likställa bildningsförbunden med övriga föreningar verksamma i landskapet.

En revision av lagstiftningen inleds med syfte att flytta sommarlovet två veckor längre fram så att ungdomar i gymnasieålder går två veckor längre i juni och börjar skolan två veckor senare i augusti. Syftet med ändringen är att anpassa skolornas öppethållningstider efter turismnäringens behov av arbetskraft på Åland.

510 Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet

51000 Landskapsandelar och stöd för medborgarinstitutet och kulturverksamhet (RA)

Avtalet mellan Mariehamns stad och landskapsregeringen gällande finansiering av Medborgarinstitutet sägs upp för att omförhandlas. Avses att skärpa kraven för vilken typ av kursverksamhet som kan stödjas och istället implementera kurser i svenska vilket ligger under moment 53500 Vuxenutbildning (RA).

516 Penningautomatmedel för kulturell verksamhet

51600 Penningautomatmedel för kulturell verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	2561	5000		5000
Kostnader	-384 405	-241 000		-67 000
Anslag netto	-381 844	-236 000		-62 000

Anslaget utgifter föreslås minskas med 55.000 euro i jämförelse med landskapsregeringens budgetförslag.

Samarbetet med Gävle Symfoniorkester avslutas och ett nytt samarbete inleds med Ålands Symfoniorkester med syfte att förbättra åländska musikers förutsättningar och att lyfta den åländska musiksfären och därmed ge förbättrade möjligheter att attrahera nya förmågor. Anslaget föreslås bli 15.000 euro.

Budget 2025

– Obunden Samlings prioriteringar

51600 Penningautomatmedel för kulturell verksamhet, överföringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-2 368 560	-2 201 000	- 106 000	-1 911 000
Anslag netto	-2 368 560	-2 201 000	- 106 000	-1 911 000

Anslaget utgifter föreslås minskas med 105.000 euro i jämförelse med landskapsregeringens budgetförslag.

Filmkommissionärsverksamheten avslutas i sin helhet då landskapets ekonomiska utrymme minskar. Uppdraget att attrahera filmproduktion ges till Visit Åland i samband med förnyandet av resultatavtalet och bedöms kunna utföras inom ramen för verksamhetens ordinarie budget. Beträffande filmstöd för produktioner som lyfter åländsk kultur, natur och traditioner på den internationella arenan bedöms att dessa kan beviljas inom ramen för budgeteringsmarginalen. Inbesparingen bedöms vara större än vad som anges då anslag normalt beviljas via tilläggsbudget, beloppet är dock svårbedömt.

51700 Penningautomatmedel för fritidsverksamhet för barn och unga, överföringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				1 000 000
Kostnader				0
Anslag netto				1 000 000

Föreslås att de reserverade penningautomatmedel som upptagits för projektet med fritidssedlar upplöses och förs till landskapets likvida medel. Stöd för fritidsverksamhet sker inom ramen för stöd till förenings- och kulturlivet från övriga budgeterade penningautomatmedel.

535 Utbildningsverksamhet

Lyfts särskilt planerad revidering av den subjektiva rätten till barnomsorg vilken skall genomföras för att trygga barnens rätt till sin vårdshavare samt ytterligare för att stärka den kommunala ekonomin. Prövning av rätten till barnomsorg vid särskilda skäl skall vara möjlig.

Dagmammorna var populära och slopades genom hårda regleringar för snart 10 år sedan. I samband med översynen av barnomsorgslagen presenteras förslag gällande avregleringar som återigen möjliggör familjedagvården på Åland.

Avses att tillgängliggöra grundskolans utbildningsmaterial för de personer som bedriver hemundervisning. Rätten till grundskolans material skall fastslås genom lag. Lagen skall utgöra en ny möjlighet för de hemundervisande, dock inget krav. Möjligheten att ta del av grundskolans utbildningsmaterial underlättar även övergången om någon önskar övergå från hemundervisning till grundskolan eller vice versa.

Budget 2025

– Obunden Samlings prioriteringar

Åland behöver bidra till Finlands beredskap på ett aktivt sätt i de oroliga tider vi lever i idag. Kontakt tas till det finska försvaret och i samarbete startas en kurs upp på Åland med särskilt fokus på krigsrelaterade skador som kräver särskild expertis. Möjligheterna till externa medel för en dylik satsning bedöms som goda. På så vis kan vi på Åland bidra till Finlands beredskapsarbete utan att bära vapen. Arbetet skall ske i tätt samarbete med de åländska räddningsfunktionerna.

53510 Utvecklingsarbete inom utbildning (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	50 656	75 000		65 000
Kostnader	-523 879	-630 000		-576 000
Anslag netto	-473 222	-555 000		-511 000

Föreslås att implementeringen av barnomsorgens läroplan avbryts och anses avslutad. Övervägs att inleda arbetet med en uppdaterad läroplan.

53500 Vuxenutbildning (RA)

Se noteringar gällande verksamheten vid Medborgarinstitutet (51000). Avtalet gällande svenska för inflyttade med arbetsmarknadsstöd förlängs tillfälligt t.o.m. 31.12.2025. Anslagen kan därmed komma att justeras i budget för 2026.

85200 Ålands musikinstitut, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Avgiftsintäkter	89 472	114 000		166 680
Summa +/-	1 305 905	1 532 000		1 425 000

Korrigerig av posten för avgiftsintäkter. Avgifterna höjs för att inte konkurrera med privata aktörer och för att skapa en större täckning av verksamhetens utgifter. Beräknas inbringa ytterligare 50.000 euro i jämförelse med landskapsregeringens budgetförslag.

85600 Ålands sjösäkerhetscentrum

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Resultat	-886 448	-987 550	-1 347 000	- 1 350 000
Summa +/-	-886 448	-987 550	-1 347 000	- 1 350 000

Avses att behålla skolfartyget M/S Michael Sars för att säkerställa hög kvalitet på de utbildningar som nyttjar fartyget. Skolfartyget är i förhållande till antalet skoldagar väl nyttjat. Möjligheten till nyttjande utanför läsåren skall utredas, som till exempel nyttjandet av fartyget i oljeskyddet och för civil beredskap. Anslaget utökas i jämförelse med landskapsregeringens budget med 200.000 euro för att säkerställa att fartyget kan nyttjas under hela året 2025.

Budget 2025

– Obunden Samlings prioriteringar

Näringsavdelningen / politikområde 6:

Planeras att inleda en fullständig översyn av avbytarstödslagstiftningen för att uppnå harmonisering mot Finlands lagstiftning och att utjämna skillnaden mellan dessa lagstiftningar. I dagsläget kan noteras att man i Finland betraktar avbytarstödet som en social förmån medan den åländska tolkningen lett till att stödet betraktas som ett näringslivsstöd. Översynens syfte är att skapa tillväxt och förbättrade ekonomiska möjligheter inom jord- och lantbrukssektorn och trygga den lokala livsmedelsförsörjningens konkurrenskraft.

610 Näringslivets främjande

61000 Näringslivets främjande, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter		50 000	-50 000	
Kostnader	-157 554	-225 000	50 000	-150 000
Anslag netto	-157 554	-175 000	0	-150 000

För att underlätta företagandet och sänka tröskeln för att grunda företag genomförs en satsning på en näringslivsportal. Näringslivsportalen skall utgöra en grund för all information som berör företagandet och skall innehålla en kategoriserad länkdatabas till relevant lagstiftning, bindande kollektivavtal och andra regelverk som reglerar näringslivet. Portalen skall också tillhandahålla information om finansiering, stödprogram och likande. Syftet är att underlätta företagandet och att därmed frigöra resurser för företag som istället kan fokusera på tillväxt. Privata initiativ skall uppmuntras att medverka i arbetet. Momentet utökas med 50.000 euro i jämförelse med landskapsregeringens budgetförslag.

61000 Näringslivets främjande, överföringar (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-1 159 675	-1 000 000		-1 110 000
Anslag netto	-1 159 675	-1 000 000		-1 110 000

Föreslås att butiksstödet för skärgården begränsas till att omfatta maximalt en butik per skärgårdskommun. Momentet minskas med 40.000 euro i jämförelse med landskapsregeringens budgetförslag.

Skattegränskontoret är ett samarbete mellan landskapsregeringen och Ålands Näringsliv vilket medfinansieras av Viking Line och Eckerö Linjen. Under året genomförs nya förhandlingar med förflyttning av fokus. I fokus för ett nytt samarbete bör vara att minska byråkratin och aktivt ta fram lösningar vilket underlättar handelsflödet till och från Åland. Dagens byråkrati hindrar tillväxten och tar resurser vilka företagen bör kunna nyttja till att utveckla sina verksamheter.

Budget 2025

– Obunden Samlings prioriteringar

Infrastruktur / politikområde 7:

700 Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde

72040 Projekt Sunnanvind (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter			1 141 000	1 070 389
Kostnader			-2 910 000	
Anslag netto			-1 769 000	1 070 389

Projekt Sunnanvind finns i budgeten utspridd på flera olika moment och går ej att transparent granska. Stora delar av förvaltningen arbetar med projektet, ÅMHM har flera tjänster som driver upp kostnaderna och att ge intrycket att detta projekt till fullo finansierats med EU medel fram tills mitten av 2024 är fel. Medlen stryks under momentet och en rapport över samtliga kostnader som drabbat offentliga Åland tas fram och översänds till lagtinget. Allmänheten bör upplysas om avbetalningsplanen för de nyttjade krediter som inkommit från EU:s resiliensfond.

74000 Ålandstrafiken, verksamhet (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	145			
Kostnader	-413 491	-499 000		-499 000
Anslag netto	-413 491	-499 000		-499 000

Ålandstrafiken utökar tillgängligheten vid kundtjänst inom ramen för befintlig budget med anledning av bogningskravet och den nya digitala plattformen. Priserna inom skärgårdstrafiken görs marknadsanpassade i samband med uppdateringen av bogningsplattformen så att högt belastade turer är dyrare och lågt belastade turer är billigare.

74700 Övrig trafik, överföringar

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-2 162 768	-3 250 000	300 000	-3 020 000
Anslag netto	-2 162 768	-3 250 000	300 000	-3 020 000

Patientflyget till Åbo garanteras via landskapsregeringens egen budget och inte via tredje sektorn. Patientflyget tillhör sjukvården och landskapets kärnverksamhet och ska inte finansieras via tredje sektorn.

Budget 2025

– Obunden Samlings prioriteringar

75010 Upphandling av sjötrafik (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	1 755 254	1 200 000	1 340 000	1 600 000
Kostnader	-30 679 887	-18 854 000		-21 212 000
Anslag netto	-28 924 633	-17 654 000	1 340 000	-19 612 000

Följande trafikplan för skärgårdstrafiken sätts i bruk som syftar till att förbättra trafiken mellan huvudöarna.

Enklingelinjen och Brändö Kumlingelinjen tas bort i sin helhet och trafiken till Asterholma upphör då ön saknar fast bosättning. Tvärgåendelinjen minskas till att trafikera enbart sommarhalvåret. Passbåtstrafiken i södra skärgården avslutas och mängden invikningar till Husö och Kyrkogårdsö halveras. Vintertrafiken till Galtby reduceras. Caféerna ombord på Skarven och Ådan erbjuds till den privata marknaden att upprätthålla hyresfritt men inkluderas ej som krav i upphandlingarna.

De medel som sparas genom dessa åtgärder används för att finansiera en nyanskaffning av en skärgårdsfärja till norra linjen så att det i framtiden går två färjor mellan Hummelvik och Torsholma. Resultatet påverkas endast av att tvärgående trafikerar enbart sommartid med landskapets reservfärja. Övriga åtgärder kräver tid att införa och kommer inte att påverka resultatet 2025.

Parallellt med dessa åtgärder fortsätter förvaltningen att aktivt leta efter lämpligt second hand tonnage till den åländska skärgårdstrafiken. Kapacitetshöjning och ändamålsenlighet skall ligga i fokus för anskaffandet av nytt tonnage.

76000 Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-217 357	-2 000 000		-1 750 000
Anslag netto	-217 357	-2 000 000		-1 750 000

Kanalbron i Eckerö kommun har nått slutet av sin livslängd och behöver ersättas. Landskapet har ansvar över bron och arbetet med att ersätta bron behöver komma igång. Totalkostnaden för en ny bro beräknas till 500.000 euro. Projektering inleds under året. Bron finansieras genom ett avbrytande av elektrifieringen av Töftö linfärja.

975000 Fartygs och färjeinvesteringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-373 467	-250 000		-2 960 000
Anslag netto	-373 467	-250 000		-2 960 000

Projektet med elektrifiering av Töftö linfärja avslutas och momentet minskas med 500.000 euro. Projektet innebär ingen ökad service för medborgarna och kan inte finansiera sig självt. Därtill är färjan för liten under sommartid. Investerade medel skall gå till att förbättra servicen för

Budget 2025

– Obunden Samlings prioriteringar

medborgarna och samtidigt för att sänka utsläppen. I förlängningen bör färjan ersättas med en bro.

Jämförelse Landskapsregeringens budgetförslag kontra ObS budgetförslag

Moment	Summa +/-	Inbesparing / ökning	Förklaring
10100	570.000	inbesparing	ersättningsystem bort
11210	20.000	Inbesparing	neddragning av moment
11220	20.000	Inbesparing	neddragning av moment
20010	230.000	Inbesparing	Arvoden sänks
22000	60.000	Inbesparing	Flytt av jämställdhet till om
26003	144.000	Inbesparing	Momentet avslutas
82200	44.000	Inbesparing	Momentet sänks
30010:	-60.000	ökning	Skattegränslobbyist
51600 + 51600 (R):	160.000	inbesparing	Symfoniork + filmkomm
51700:	1.000.000	inbesparing	Återföring fritidssedlar
51510:	30.000	inbesparing	Impl. av läroplan barnoms
61000:	-50.000	ökning	Näringslivsportal
61000 (R):	40.000	inbesparing	Butiksstöd
85600:	-200.000	ökning	Drift Sars HT-25
85200:	50.000	inbesparing	ÅMI ökade avgifter
84810:	250.000	Inbesparing	ÅMHM tjänster
934000:	1.000.000	inbesparing	Kraftnät kapitaltillskott
33000:	-670.000	ökning	Kompensation kommuner
42000:	30.000	inbesparing	Stöd Kumlinge apotek
41500:	-200.000	ökning	KST utkomst/bostad
72040	1 666.000	inbesparing	Projekt sunnanvind
74700	-300.000	Ökning	Patientflyg till Åbo
76000	-500.000	Ökning	Kanalbron i Eckerö
975000	500.000	inbesparing	Töftö linfärja
75010	600.000	Inbesparing	Tvärgående sommartid
Summa	<u>4 434 000</u>	Total inbesparing i jämförelse med landskapsregeringens budgetförslag	

**Med ökning (betecknat som minuspost) avses utökande kostnader i jämförelse med landskapsregeringens budgetförslag. Med inbesparing avses inbesparing i jämförelse med landskapsregeringens budgetförslag.*